

Szerkesztőség:
Templomudvar 2. sz.
Kiadóhivatal:
Sándor régen-s. 39
Függőnycím: „Délbácska”
Telefonszám: 137.

DÉLBÁCSKA

Előfizetési árak:
Egy óra - 15 dinár
Negyedévre - 45 dinár
Félévre - 90 dinár
Egyes szám ára
75 PARA.

NOVISAD, 1922 augusztus 20

POLITIKAI NAPILAP

III. évf. 181. szám

Vasárnap

A polgári haszon

A drágaság leküzdésére hozott törvény 8-ik szakasza árdragításnak minősíti a polgári haszon azon részét, amely a beszerzési és eladási ár között 25 százaléknál nagyobb differenciát mutat. A „tisztas polgári haszon” fogalma és a törvény egyetlen kereskedőnek sem ad jogot arra, hogy üzleti számításaiban átélje ezt a határt. Erkölc és törvény állítanak fel itt szigorúan tiltó figyelmeztetést, s maga a társadalom ezer módját ismeri a megbélyegzésnek akkor, ha a kalmár lelkiismeretlensége nem hajlandó a megkívánt mértékben respektálni ezeket a tiltó rendelkezéseket. A 25 százalékos polgári haszonra dolgozó kereskedő, iparos, vagy termelő, becsületes polgár; aki árúját 30 tól ezer százalékgig terjedő haszonnal juttatja a fogyasztóig, az a közérkölc és a törvény fel fogása szerint nem becsületes ember: spekuláns, árdragító, a közhangulat által alkotott összefoglaló néven: gazember. A megbélyegzésnek ezer könnyű és könnyű módja van, de éppen olyan nehéz a megállapítása annak, hogy a kereskedő, iparos, vagy termelő átélte-e ezt a határt, vagy sem? Az árak közvetítésének ellenőrzése a hatóságok feladata, s be kell vallanunk, hogy az ellenőrzésnek kiméltetlenül szigorúnak, fokozottan ébernek és megszakítás nélkülinek, valamint teljes szakértelemmel rendelkezőnek kellene lennie ahhoz, hogy ezt az ellenőrző szerepet a siker halvány reményével gyakorolhassa. **A drágaság letörése az állam rendjének és békéjének előfeltétele,** de ezt az akciót, dacára a beogradi intézkedések és határozatok szigorúságának, nem látjuk a szükséges mértékben biztosítottak. Ebben a városban az elmúlt héten egymásután drágultak meg a legfontosabb élelmi cikkek. A zsír ára négy nappal ezelőtt kilogrammonként 12 koronával emelkedett, s ma újabb négy koronával drágult. A burgonya árát két nappal ezelőtt hat koronáról tizenkettőre emelték fel és ezt a százszázalékos árdragítást ma újabb kétkoronás emelés követte. **Mindezek a teljesen indokolatlan áremelések egyetlen esetben sem provokálták ki a hatósági beavatkozást.** A szociálpolitikai minisztérium ma kiadott rendelete „megerősíti” a drágaság letörése hozott törvény azon szakaszát, amely a polgári haszon mértékét 25 százalékban állapítja meg. Vajjon ki fogja ezt az ellenőrzést gyakorolni és mely hatóságnak tétetik kötelességévé, hogy a beavatkozás kiméltetlen erélyességével gátat vessen ennek az áranarchiának? A hatósági ellenőrzés eddigi

gyakorlata nem ígér olyan eredményeket, hogy biznunk lehetne az akció sikerében. **Az árak ellenőrzésére külön szervezetet kellene felállítani, amelyen ezt az ellenőrzést hivatásszerűleg**

gyakorolnák, mert piacbiztosokkal és közrendőrökkel nem lehet az üzleti tisztességtelenségnek azt a formáját kipusztítani, amely mint „drágaság” ma már egy egész kontinens életét fojtogatja.

A vajdasági kisebbségek ügye

Beograd. Koppenhágában most tartották meg az egyházak világszövetségének kongresszusát, amelyen a nemzeti kisebbségek kérdésével is foglalkoztak. A német és magyar kiküldöttek javaslatát a kisebbségi kérdésben a kisantant delegátusainak határozott fellépése folytán elutasították. A magyarországi egyházak kiküldöttei ezután egy újabb javaslattal állottak elő, amelyen egy bizottság kiküldetését kérték a vajdasági magyar kisebbség helyzetének tanulmányozására. A kongresszus több-utastította. Janics dr. jugoszláv delegátus felszólalása után ezt is visszautasította.

A kisantant minisztereinek konferenciája

Beograd. A kisantant külügyminisztereinek marienbadi tárgyalásaira Nincsic külügyminiszter kedden utazik Beogradból. A konferencián jugoszlavia részéről Pasics minisztereinek is részt vesz. Csehszlovákiát Benes miniszterelnök, Romániát pedig Duka külügyminiszter képviseli. A marienbadi konferencia befejezése után Nincsic külgy-

miniszter Genfbe utazik, ahol résztvesz a Népszövetség főtanácsának ülésén, mint a kisantant képviselője. Ebben a kérdésben már az előzetes tárgyalások alkalmával létrejött a megegyezés s a mostani konferencia ezt csak meg fogja erősíteni. Nincsic hosszabb ideig marad külföldön és Beogradba csak a parlament megnyitásakor tér vissza.

40.000 vasmunkás sztrájkol Budapesten

A keresztényszocialista munkásság a szociáldemokraták ellen Nincs remény a megegyezésre

A Délbácskának jelentik: Ma a budapesti vasipari munkások nyolcvan százaléka sztrájkba lépett, s ezzel a sztrájkoló munkások száma negyvenezsre emelkedett. Az egyezkedő tárgyalások nem vezettek eredményre és eddig nincs is kilátás a megegyezésre. A mai napon már csak néhány kisebb üzemben folyik a munka, a nagyüzemek munkássága kivétel nélkül sztrájkban áll. A munkaadók nem hajlandók a követelt prémiumot megadni. A differencia kizárólag ezen elvi téren mutatkozik, s a munkásság az ügyet preszlikérdésnek tekinti. Az egyezkedő tárgyalások szüneteltek, illetékes helyen hangsúlyozták, hogy a megegyezésre nincs remény. A kormány a tegnapi minisztertanácsban foglalkozott a sztrájk ügyé-

vel. Ezen a tanácskozáson megállapítást nyert, hogy a kormány egyelőre nem avatkozik az eseményekbe.

Budapest. (Eredeti távirat.) A keresztény szociálisták vasmunkások országos szövetségének bizalmi testülete tegnap tartott ülésén megállapította, hogy a vasmunkásokat beengedték a sztrájkba, a melynek kimenetele teljesen kétes. Az értekezlet elítélte a sztrájkot kimondó szociáldemokraták eljárását. A bizalmi testület egyben kimondotta, hogy mindazon üzemekben, ahol a keresztényszocialisták tisztségben vannak, a munkát nem szüntetik be, de a munkaadók egyesületében követelik a munkásoknak járó béremelés folyósítását.

A szövetségesek új konferenciája

London. (Eredeti távirat.) A szövetséges kormányok, mint arról a londoni értekezleten szó volt, novemberben új konferenciára gyűlnek össze, amelyen ha Franciaország nehézségeket támasztana, nélküle vitatják meg a megoldásra váró problémákat. Diplomácia körökben arra számítanak, hogy addigra sikerül majd a helyzetet Amerikával is tisztázni, azért ezen újabb konferenciától eredményeket várnak. A „Temps” szerint Németország abban az esetben kap moratoriumot, ha azt nem terjesztik ki az 1923. évre és ha Németország

Poincaré által Londonban követelt zálogokat elsősorban az állami bányákat és erdőket a jóvátételi bizottság rendelkezésére bocsátja. — A jóvátételi bizottság első ülésének elhalasztását kedvező jelnek tekintik. Az elhalasztást elfogadta, miután a Rambouilletben tartott minisztertanács abban egyezett meg, hogy bevárják az olasz és belga közvetítési akciók eredményét. A döntés a franciák kezében van. A belgák minden befolyásukkal azon fáradoznak, hogy megegyezést hozzanak létre London és Páris között.

A jóvátételi bizottság kiküldöttel, B ad-burg és Marchay hítfő tanácskozónak Wirth kancellárral. Ezen tárgyalásoktól a német politikai körök kedvező eredményeket várnak, mindazonáltal biztosra vehető, hogy a német moratorium az év végét nem haladja túl és Poincaré követeléseit is fentartják.

A borralaló is adóalap

Megadóztatják a kártya és sorsjegy eredményeket is — Tízezerkoronás alapon vetik ki a jövedelmi adót — A cselédek és munkások adója

(Saját tudósítónktól.) Az adó alatt — a közhit szerint — általában csak annak az állampolgárnak van joga kényelmesebben érezni magát, ainek személye kisebb-nagyobb jövedél, vagyonnal, jövedelemmel van összefüggésben. Az igazi adófizető a kereskedő a gyáros, az iparos, a bankár a földbirtokos, általában azok, akiknek bármely nagy adóösszeg „terovása” után sem okoz túlságosan nagy gondot a mindennapi betevő falat. Az adófizetők kiváltásos osztálya azonban mind nagyobb tömegeket ölel fel, s az állam, amely gondoskodik minden polgáráról, az adófizetést illetően egyetlen polgárról sem feledkezik meg. A legszélesebb körre kiterjesztett adózási rendszer ma már lehetővé teszi, hogy az évi tízezer (10.000) korona keresettel bíró munkás is jelentékeny összeggel járuljon hozzá az állam háztartás egyensúlyba hozatalához. Tekintettel arra, hogy nyolcszáz korona havi „jövedelme” minden munkás biztosíthat magának, ilyen adózója igen sok lesz az államnak.

Az idevonatkozó pénzügyminiszteri rendelet a jövedelemadóról meglehetősen antiszociális módon intézkedik. Az utasítás a jövedelmi-adó alapját illetőleg úgy rendelkezik, hogy bázisnak számítandó az 1918-1919-1921-ik években az évi 10.000 korona, az 1920-ik évben pedig 4800 (négyezrenyolcszáz) korona. Hogy 1920-ban miért súlyosították le ennyire az adóalapot, azt csak pénzügyminiszter tudná megmondani. Az intézkedés kétségtelenül antiszociális, azonban az is kétségtelen, hogy minden fenntartás nélkül végre fogják hajtani.

Arra a kérdésre, hogy mit tekintenek „jövedelemnek” a pénzügyigazgatóság egyik elsőkelő tisztviselője a következőket mondotta:

— Az adóalap összegében befoglaltatik bármilyen jövedelem, akár pénzben, akár természetben kapja az illető. Azok, akik beletartoznak ebbe az utóbbi kategóriába, akik csak természetben kapnak, tegyük fel például a cselédek. De nemcsak a nyers terményekben, ellátás, lakás és ruházat cikkekben kapott járulékaikat számítják jövedelemnek, hanem minden néven nevezendő bevétel, melyek nem vagyonszaporulatot eredményeznek, hanem jövedelem jelleggel bírnak. *Esserint tehát megadóztatható jövedelemnek számítanak a jutalmak, ajándékok, kártyanyereségek, borralalók, sorsjegynyeresemények atb., ha azokat rendszeresen élveik és nem néha napján kapják.*

Az adóösszegek megállapítása hónapok óta folyik, s őszre készül el, amikor megkezdődik a kivett összeg behajtása is.

György herceget kizárják az udvarból?

A házitörvény büntető része

Beograd. A Tribuna közli a házitörvény ama részét, amellyel a királyi ház egy tagját meg lehet büntetni. Ezt a törvényt Péter király 1909 augusztus 30 án írta alá, a parlament pedig 1911 február 24-én fogadta el.

A házitörvény 5. szakasza szerint a királyi ház feje maga az uralkodó és az ő tudta nélkül a család tagjainak nem szabad semmilyen nyilvános lépést tenni.

A 6. szakasz kimondja, hogy a királyt a királyi ház összes tagjai tartoznak kellő tiszteletben tartani és őt mindenben támogatni.

A 13. szakasz feljogosítja a királyt, hogy a királyi ház tagjainak tartózkodási helyét meghatározza.

A 18. szakasz szerint a király van bivatva a királyi ház belső rendjét megővni és afelett őrködni.

A 19. szakasz a fegyelmi eljárást az udvari tanács hatáskörébe utalja. Az udvari tanács tagjai: maga a király, a teljes jogú tronörökös, a királyi ház 21 éves kort elért többi tagjai, a metropolita, a miniszterelnök, az igazságügy-

miniszter, az állami tanács, valamint a legfelsőbb semmitőszék elnöke.

A 20. szakasz szerint a fegyelmi büntetéseket vagy a király, vagy az udvari tanács szabja ki. A fegyelmi büntetés lehet figyelmeztetés, megrovás, rövidebb, vagy hosszabb időre való kizárás a királyi ház tagjait megillető tisztségekből, kizárás rövidebb vagy hosszabb időre a királyi ház kötelekeiből, végül kizárás a királyi házból örökre. Ez utóbbit a király csak az udvari tanács meghallgatása után alkalmazhatja. Az előbbi büntetések alkalmazása lehet bizalmas vagy nyilvános, aszerint, hogy azoknak alkalmazását milyen okok teszik szükségessé.

A Politika mai száma közli: Jól értesült körök úgy tudják, hogy a kormány javaslatot fog tenni, hogy György herceggel szemben alkalmazkassék a királyi ház szabályai 20. szakaszának 4. pontját, amely az udvarból való örökös kizárásról intézkedik. A „Politika” szerint a király hozzá fog járulni ehhez a javaslatához.

Magyarországon megkönnyítették a devizaforgalmat

Namis hír a numerus clausus eltörléséről

Budapest. (Eredeti távirat.) Kállay Tibor pénzügyminiszter szeptember 1-ig terjedő hatállyal felhatalmazta a devizaközpont vezetését, hogy több bank saját felelősségére és saját hatáskörében a jelentkező felek valutaigényeit elbírálhassa. Az áruimporttal kapcsolatos valutaigények akkor jogosultak, ha a valutát kereső cég a vámkezelésen átesett oly árut óhajt kifizetni, melyre behozatali engedélye van, vagy ha olyan elsőrendű áruval van szó, mely szabad listán szerepel. Az utazások céljaira folyósított valutákkal való visszaélés miatt a bankok ezentul az igénylésnél követelni fogják az utlevélnak, vízumnak sőt esetleg a menetjegynek bemutatását is.

Szeptemberben kezdik meg Bécsben a volt osztrák-magyar közös vagyonszerek likvidációját. Magyar részről Korányi Frigyes báró vezetésével kiváló jogászok, pénzügyi szakértők és tudósok vesznek részt a felszámolásnál. Illetékes helyen kijelentették, hogy a lehetőség szerint méltányolják az osztrák gyűjtemények épségét és a főelv az, hogy Magyarország a szellemi tulajdonjog alapján az őt illető történelmi és művészeti emlékeit visszaszerezze.

A „Pesti Napló” nyomán Budapesten ma az a hír terjedt el, hogy báró Lers Vilmos Bethlen miniszterelnökkel történt előzetes megegyezés alapján a nemzetgyűlésen indítványt fog előterjeszteni a numerus clausus teljes eltörléséről vagy legalább is egyes rendelkezéseinek a zsidó egyetemi hallgatóknak kedvező megváltoztatásáról.

A hírt hamarosan felkapta az egész liberalis sajtó, egyes lapok pedig már a

kormánypart belső válságáról írtak. E hírrel kapcsolatosan illetékes helyen kijelentik, hogy a kormány a numerus clausus eltörlésének vagy megváltoztatásának tervével egyáltalában nem foglalkozott, Lers Vilmos nemzetgyűlési képviselő pedig a külföldön tartózkodik.

A „Journal des Debats” legutóbbi számában azt írja, hogy a magyar kormány katonai oktatás ürügye alatt a belső rend fentartása céljából behívta a három legfiatalabb korosztályt. A MTI. a hirre vonatkozólag a következő felvilágosítást kapta: A hir teljesen valótlan és behívás már csak azért sem történhetett, mert a trianoni békeszerződés értelmében toborzott hadseregünk van. Ilyen intézkedésre egyébként nincs szükségünk, mert a közrendészeti szerek a belső rend fentartására teljesen elégségesek. Az egész hir rosszakaratu koholmány, amelynek célja az itteni antantbizottságok eltávolításának megakadályozása illetve elhalasztása.

Eladó a Futaki-ut végén, a villamos végállomástól száz lépésnyire a vasúti sínek mellett egy szőlőtelep nyári épülettel, lugassal. Bővebbet Péter király u. 18. sz. I. emelet a délelőtt folyamán.

Egy fiatal fűszerkereskedősegéd

aki a szerb, magyar és német nyelvet bírja, azonnal felvétetik

Radakowics Lázárnál Neupauer S. utóda Széchenyi u. 4. 3399-1-2

DEDITS A.

Spediteur
NOVISAD
Željeznička ulica
100.

3265-11-30

HOTEL ORIENT.

MONOPOL

SÓ

átvételét és szállítást hajón vagy vasuton elvállalja bármily mennyiségben

kedvező feltételek mellett

Ausztriában már az ország feldarabolásával számolnak

Bécs. (Eredeti távirat) A minisztertanács ma egy pesszimistikus hangú kommunikét adott ki. Ausztriában általános a felfogás, hogy az osztrák problémának a konferencián való elejtése után a kormány is elvesztette türelmét a szövetséges hatalmakkal szemben. Ezen hangulat a sajtóban pártkülönbség nélkül szokatlanul éles és elkéseredett hangon jut kifejezésre. A „Neues Wiener Tagblatt” Ausztria felosztásának lehető-

ségéről ír, bár nyomatékosan rámutat arra, hogy Olaszország, Csehszlovákia és Jugoszlávia között a felosztás körül keletkező verseny Európa békéjét veszélyezteti. A tőzsdén szintén megvitatás tárgyát képezte már a felosztás és idegen hatalmak beavatkozásának lehetősége. A kormány ugyan minden felbomlás birtét megcáfolja, a cáfolatok hangja azonban egyre gyengébb.

15000 vagon fát kap szeptemberben Beograd és a Vajdaság

A vagyonosok biztosítják a téli fát — Tanácskozás a minisztériumokban
A hajózási szindikátus magatartása — Nincs szén a magyarosok részére

A fakérdés mind problémátikusabbá válik úgy, hogy hivatalos helyeken sem zárkoznak már el a vele való foglalkozás elől. A városok tüzelőfával való ellátása már a múlt esztendőben is nehéz gondot okozott a lakosságnak. Az idén ugy látszik azonban még súlyosabb lesz a helyzet, ha csak idején nem jön a hőségi támogatás. A fahiány főleg Beogradot és a Vajdaságot fenyegeti, az ország többi területén nem érezhető ez annyira, részint az erdők közelségénél, részint más okoknál fogva.

Beograd lakossága rendkívül elfogadott a városi hatóságokkal szemben, mert mind ezideig még semmi sem tett a téli fahiány elleni biztosítás érdekében. Itt is természetesen mint náunk a szegény lakosság érzi meg elsősorban a fahiányt. A vagyonos beogradi polgárok maguk vásárolják a fát a területi helyeken, ahonnan vasutón szállítják el; sokszor előfordul azonban, hogy a nagy drága teherautókon hozzák hártartásuk fáját Borszón vagy Horvátország erdeiből. Akk azonban nem tudják ily módon biztosítani maguknak a fát, azok a legnagyobb nélkülözéseknek vannak kitéve, ha idején nem jön a segítség.

A fenyegető helyzetet ugylátszik megismerik a minisztériumokban is és már megkezdtek azokat a tanácskozásokat, amelyek hivatva lesznek megszüntetni a fahiányt. Tegnap a közlekedésügyi és erdészeti minisztérium megbízottai jöttek össze tárgyalásra, hogy megtalálják a módozatot, amellyel biztosítani lehetne a szükséges fát. Ennek a legfőbb akadályá eddig is a vagonhiány volt, ezért felszólították a közlekedésügyi minisztériumot, hogy összesen elegendő vagonot az erdészeti minisztérium rendelkezésére a fa elszállításához. A termelő helyeken nagy mennyiségű fa vár elszállításra, nemcsak ideiglenes, hanem már évekket ezelőtt kiérmeit erdőrésztelék faja is. Ennek elszállítása azért is fontos, mert a fa a gyakori erdőtüzek következtében pusztulásnak van kitéve, mivel bebizonyosodott, hogy a legtöbb erdőégés azokon a helyeken történt, ahol nagy mennyiségű kitermelt fa várt az elszállít-

tásra. A közlekedésügyi minisztérium kiküldötte a tárgyalások folyamán kiállításba helyezte, hogy 15.000 vagon fának szeptemberben történő elszállítására klu alnak majd vagonokat. Ezt a fát Beograd és a Vajdaság szegénysorsú lakosságának faellátására fordítják majd és ára köbméterenként 120—130 dinár lesz. A szállítások már szeptember első napjaiban megkezdődnek, hogy a fa még az őszi esők beálta előtt rendelkezési helyre érhesse.

Ugyancsak folytak tárgyalások a hajózási szindikátus vezetőségével is, mérsékelt áron történő szállítás ügyében. A mai hajózási díj szabás szerint ugyanis a fának hajón való elszállítása többbe kerül, mint a vasúton történő továbbítás. A hajózási szindikátus ugyanis teljesen versenytárs nélkül áll és így igyekszik kihasználni az ily módon kínálkozó kedvező alkalmat. A kedvezményes díjtételű szállításra vonatkozólag eddig még nem történt meg egyezés, de remélhetőleg ez is meg fog történni. A hajón való szállításnak egyébként akadályai vannak, mert úgy a Száva mint a Dráva felső folyásán az alacsony vízjárás miatt a hajózás mostanában szűnhet.

A felállításnál sokkal kiállításalanabb a lakosság szénhiányának biztosítása. Illetékes helyen erre vonatkozólag azt az értesítést edták a Délbácska munkatársának, hogy a lakosság szénrel való ellátása ügyében a hatóságok nem tehetnek semmit. A rendelkezésre álló összes szénre az államnak és elsősorban a vasutnak van szüksége.

Sőt még ezek ellátását is veszély fenyegeti és ha nem sikerül a széntermelési fokozni, akkor a télen esetleg megint korlátozni kell a vasuti forgalmat. Reméjünk azonban, hogy a hazai bányákban sikerül a szükséges mennyiséget biztosítani és a pécsi bányákból is megkapjuk a napi ezer vagon szenet, amely esetben zavartalanul fenttarthatjuk a mostani forgalmat. A szénellátásban előállított kavar csak átmeneti volt, mert egyes bányákban — így Tibovlyeban — sztrájk volt.

Miért állanak a görögök Konstantinápoly előtt

(A Délbácska bécsi szerkesztőségétől.) A görög csapatok Konstantinápoly előtt állanak anélkül, hogy az utóbbi napokban figyelemre méltó esemény történt volna. A középeurópai sajtó meglehetősen tájékozatlanul áll a szövetséges probléma előtt, melynek legújabb fejleményeiről Throzsiz tanácsos, a görög követség vezetője a következőket mondotta bécsi munkatársunknak:

— A helyzet kulcsa ma kétségtelenül Görögország kezében van. Három-

százezer görög katona áll a különböző frontokon s közülök egy ötvézezer főnyi jól felszerelt hadsereg állomásozik Konstantinápoly kapui előtt. A mi főfogatásunk szerint Konstantinápoly megszállása, ahogy azt annak idején jegyzékünkben hangzavalyoztuk is, nemcsak görög, hanem európai érdek. Mert ez az egyedüli módja annak, hogy véget vessünk a görög-török háborúnak, hogy ezáltal kivágassék a keleti probléma rákfenéje az amugy is beteg Európa testé-

ből. Egészen téves az a felfogás, mintha Görögország hódításokra vágyódna s katonai babérokkal akarná az utolsó esztendőket történelmét gazdagítani. Szó sincs róla. Békét akarunk s erre nincs más mód, mint azt Kemal basától kikényszeríteni és pedig úgy, hogy megszálljuk a török fővárost. Ezt a megszállást már ma végrehajthatnók, mert hisz Konstantinápolynak nincs más védelme, mint a tízezer főnyi török csendőrség és egy körülbelül hétezerre rugó ántánt-helyőrség. Görögország azonban nem akar az ántánt ellen cselekedni, s ragaszkodik ahhoz, hogy előbb a nagyhatalmak beleegyezését bírja a megszálláshoz. Anglia híve a megszállás gondolatának, míg Franciaország inkább azon van, hogy fönntartsa a jelenlegi helyzetet, mert nem akar semmit a poria ellen cselekedni. Ily körülmények között nem lehet előre látni, hogy az ántánttal folytatott jegyzékváltásunk milyen eredményhez fog vezetni.

— Van még egy másik szempont is, amely őszinte békeakarásunkon kívül arra készítet bennünket, hogy mielőbb véget vessünk a görög-török háborúnak. Ez Görögország jelenlegi pénzügyi helyzete. A görög hadsereg eltartása rendkívül sokba kerül, mert a kis államháztartás nehezen viseli el egy háromszázezer számláló hadsereg roppant költségeit. Kisáziában utakat kellett építeni, hidakat, vasutvonalakat rendbehozni s ez már magában is borzasztó pénzt emésztett fel. A görög hadsereg most ötszázkilométer mélyen van benn Kisáziában. Ilyen messziségből kell élelmisszerrel ellátnunk katonáinkat. Ez maga is roppant megterhelést jelent. Nem csoda tehát, ha az utóbbi időben a görög pénz rohamosan leromlott. Még két esztendővel ezelőt a drachma a svájci frankkal volt egyenértékű, ma annyit ér mint az olasz lira, tehát értékének kétharmadát két esztendő alatt elveszítette. Görögország különben erősen bízik benne, hogy az ántánt engedve a körülmények nyomásának, végül is azt az egyedüli utat fogja választani, amely a probléma megoldásához vezet: elrendeli Konstantinápoly ideiglenes megszállását.

Ipar- és Kereskedelmi Takarékpénztár Részvénytársaság Novisad — Ujvidék

Felmondás nélkül fizet vissza minden betétösszeget.

Kamatláb 6% netto. Ha a betevő tőkét 3 vagy 6 hónapra elhajtja, ugy magasabb kamatozásban részesül. 338

NÉMET FERENCZ

BANK- és TÖZSDEBIZOMÁNYOS
Budapest IV., Só-u. 4.

Külföldi pénznemek vétele és eladása.
Külföldi átutalások.
Tőzsdéi megbízások átvétele a budapesti és bécsi tőzsdékre.
Külföldi megbízások a legpontosabban eszközöltetnek.
Házak gondnokságát a legújanyosabban vállalja.

Az állam tőkéhez juttatja a rokkantakat

Ismét megoldás előtt a rokkantkérdés — Tanácskozás a rokkantak és a szociálpolitikai minisztérium között

(Saját tudósítottaktól.) A rokkantkérdést ezidélgi sem a győztes, sem a legyőzött államokban nem sikerült megoldáshoz juttatni. A háború legesmerőbb örökségeinek, a rokkantkérdésnek likvidálását Európa minden fővárosának utcáin látni sűrűen a tüntető menetben felvonuló rokkantak száz- és százai: a gazdasági csőd korszakában élő Európa az egészségesekeknek sem tud munkát és keszereket biztosítani. A folytonosan növekvő szociális nyomor közepette talán a rokkantak elhagyottsága és reménytelen küzdelme a legsomorubb. Hónapokkal ezelőtt a jugoszláviai rokkantak beográdi nagygyűlésén elhangzott szövevényes kifakadások voltak kiálló bizonyítékai annak, hogy a rokkantkérdés sürgős rendezésre szorul, és ahol a kérdés megoldását nemzeti és nemzetközi szempontok is komplikálják.

Az SHS állambeli rokkantellátás az eddigi gyakorlatban szigorú különbséget tett szláv és nemszláv rokkantak között, bár a legkevesebbet megérteni azt a felfogást, amely szerint valamely rokkantságnak nemzeti jellege lehet. A nem szláv rokkantak részére eddig még egyetlen fillér segélyt sem utaltak ki, a szláv rokkantak segélyeinek folyósítása is minduntalan nehézségekbe ütközött, miután mindaddig nem volt rendszeresen megszavazott költségvetés, amelynek egyik tétele fedezhette volna az ezen célra szükséges kiadásokat. A nem szláv rokkantak ügyének rendezése pedig mindaddig nem várható, amíg az idevonatkozó rendelkezések kuszáltságán keresztül állampolgárságuk végleges rendezését nem nyer. Hogy ez mennyi idő kérdése a calgatlansággal működő hivatalos apparátuson keresztül, s hogy addig mily módon biztosítja mindennapi kenyerét a nem szláv rokkant, ezek olyan kérdések, amelyek a jelek szerint eddig sem okoztak túlságos sok gondot a szociálpolitikai minisztériumnak.

A legutóbb Beogradból érkezett hírek szerint illetékes helyen elhatározták, hogy megkezdik a rokkantségélyek folyósítását a nemszláv rokkantak részére is, ha azok kellőkép-

pen igazolni tudják, hogy SHS. állampolgárságuk megszerzése folyamatban van, s nem optáltak valamely szomszédos állam javára. Ezek a hírek azonban ezidélgi nem nyertek megerősítést és nem is bírázták, hogy az ilyen és hasonló bizsztatések alapján valamelyik nemszláv rokkant segélye kiutalásának ügyében előreljuttat volna.

Beogradi tudósítónk mai telefonjelentése szerint a szociálpolitikai minisztériumban ismét napirendre került a rokkantak ügye, s tegnap óta bszható tanácskozások folytak Zserjav szociálpolitikai és népjóléti miniszter vezetése mellett a minisztérium és a rokkantak megbízottai között, akik erőiesen sürgetik a kérdés rendezését. Ezeket a tanácskozásokat tegnap — mint azt beogradi telefonjelentés közli — megegyezés jött létre, amely szerint

a rokkantak mindegyikének nagyobb pénzösszeget bocsájt rendelkezésre a kormány, amely lehetővé teszi számukra az önálló existencia megalapozását.

Az érdekes és nagyjelentőségű határozatról közelebbi részletek eddigi nem szivárogtak ki, azonban most már minden jel szerint alapos remény van arra, hogy a rokkantkérdés annyi vajadás után végleges rendezést nyer, bár semmiféle megoldást véglegesnek nem tarthatunk mindaddig, amíg a nemszláv rokkantak ellátását hasonló módon nem biztosítják. Rokkalit és rokkant között sem hivatalosan, sem félhivatalosan nem lehet különbséget tenni, s ha illetékes helyen mégis díszítválnak a két között, a humanizmus parancsoltja fel-fel hívja megvédésében a szláv rokkantaknak kellene előjárniok, akik bizonyos mértékig mégiscsak élvezve az állam és társadalom támogatását, leginkább megértik a teljesen elhagyott és kereseképtelen rokkant kétségbeesés szomorú helyzetét. Kíváncsiak volnánk tudni, vajjon ezen a beogradi értekezleten szóltak-e csak egy szót is a szláv rokkantak nemszláv rokkant — testvérelk érdekében?

Csehszlovákia megalakulását Czernin politikája segítette elő

Kramarz cseh képviselő szenzációs könyve a békekötésekről

Rendkívül érdekes könyv jelent meg a napokban, a legutóbb cseh politikusnak, Kramarnak tollából. Kramarz, mint a nemzeti szocialista párt vezetője a cseh nacionalista mozgalmak élén állott és a mai Csehszlovákia megalakulásában Masarykkal, Benesssel, Kiofacéval és Stefanikkal együtt nemzete szempontjából igen nagy érdemei vannak. Kramarot a háború alatti hazafélés miatt letartóztatták, az aradi vároban őrizték és Kiofacéval együtt halálra ítélték. A halálos ítéletet Károly király semmisítette meg és később szabadon is bocsátották őket.

Kramarz és Kiofacé ezután még jobban belevetették magukat a szélsőséges nemzeti mozgalmakba és a monarchia összeomlása után az első csehszlovák kabinetben mindketten miniszteri tisztt kaptak. Kramarz azonban csakhamar lemondott, mivel ő olyan szélsőséges szöven álláspontot képviselt, hogy a Masaryk-Benesséle politikát nem tartotta kielégítőnek. Ez a szélsőséges nacionalista politikus most megjelent könyvében a kizentant államainak a béketárgyalások körüli szerepéről tartott ismereteseit foglalja össze. A könyv igen tanulságos olvasmány azok számára, kik meg akarják ismerni a cseh politikusok agitációs munkáját és a monarchia vezetőinek baklövését. Ez utóbbira egyébként a következő érdekes részlet is világot vet:

— A békekonzferenciára az összes, a világháboruban résztvevő győztes nemzetek hivatalosok voltak. — Így kezd az egyik fejezetet Kramarz, majd a megkezdett mondatot igen

szerénytelenül e szavakkal fejezi be — így természetesen mi is.

— Középeurópa ügyében és egyéb ügyekben is, amelyeket évszázados történelmi mult teit komplikáltta, bonyolult ethnográfiai és gazdasági viszonyok mellett; sok esetben oly szakértők döntöttek, akiknek talán voltak könyveik és statisztikáik, de a tárgyalandó állomásokban csak onnan ismerték, hogy annak fővárosában annakidején milyen fogadtatásban volt részük.

— A monarchia problémája, amely tisztán történelmi volt, a többségnek — egy pár franciától eltekintve — teljesen megoldhatatlannak látszott. Mindenkiből hiányzott a történelmi megértése. Egy francia tábornok: Niesse azt mondotta, hogy Morvaország nem tartozik Csehszlovághoz, hanem Ausztriához. Ellenben Le Rond tábornok és André Tardieu a cseh népek valóban megbecsülhetetlen szolgálatot tettek.

— Olaszország a monarchia szétdarabolása mellett volt. A monarchia szétdarabolása nélkül nem érthette volna el azt, amit akart. Ezt a nyugati államok közt egészen elszigetelt álló hangulatot — a nyugati hatalmak hosszú időn át hallani sem akartak a monarchia szétdarabolásáról — használta fel Benes Sombinónál, hogy érvényesítse befolyását Anzolországnál, hogy az angol kormány ne álljon újába a csehszlovák állam kéletkezésének. Olaszország örült, hogy olyan ügyben kéri szolgálatait, amely ügyben eredetileg a maga érdekében akart eljárni. Olaszország adriai

politikája nem ismert határt. Mindent akart és hogy a délszlávok veszélyessé ne váljanak, befoiyást akart szerezni reánk, hogy bennünket a délszlávoktól a lehetőség szerint elidegenítsen. Hogy ehhez támogatást nyerjen, Olaszországnak a monarchia szétdarabolása mellett kellett állást foglalnia és arra igyekeznie, hogy a monarchia helyett Európa centrumában befoiyásos pozíciót nyerjen. Ez okból Olaszország készséggel támogatta fáradozásukat, amelynek célja a csehszlovák állam megalapítása volt.

— Nyugaton sohasem voltak tisztában a német-osztrák problémával. Nyugaton nem voltak tisztában azal, hogy a monarchiát azért kell darabolni, ha azt akarják, hogy Németország fenyegető veszedelem megakadályozásáért Franciaországban bizonyos szimpátia fejlődött ki a Habsburgok irányában. Különösen Franciaország konzervatív körében hosszú ideig táplálták bajlandóságokat a Habsburgok iránt és én csak megerősíthetem, hogy Lloyd George az utolsó pillanatig a monarchia fenmaradása mellett volt, amiről jól loformált helyről bizonyítékokat kaptam. Ez a tendencia megfelle Anglia hagyományos politikájának is.

— Sem Törökország felosztása, sem a monarchia feldarabolása nem volt elve az angol politikának. Anglia egyáltalán nem gondolt arra, hogy a monarchiát feldarabolja és helyébe önálló államokat csináljon. Ezt a felfogást, amely Angliában és Franciaországban kétségtelesen fennállott, gróf Czernin erő csapásokkal semmisítette meg. Nyitlan be kell vallanom, hogy gróf Czernin csakugyan ké ételes érdemeket szerzett önállóságunk létrehozása körüli. Abban a pillanatban, amikor gyerekes éretlenséggel Clemenceaut hazugnak nevezte, Clemenceau pedig válaszában Károly levelét reprodukálta, nyilvánvalóvá lett, hogy akár Károly akármit és biába akar Zita királyné is különbékét a monarchia és Németország elválaszthatatlannal kapcsolódnak egymásba és minden elgondolás a monarchia és Németország szétválásáról csak politikailag naiv emberek képszelődése. Ez volt a halálos csapás Anglia és Franciaország sokat hirdetett politikájára, arra tudnillik, hogy a monarchia szétdarabolása nem szükséges, hanem elég annak árszakítása nemzetek és államok föderatív államává. Még a háború után is hallottunk figyelmeztéseket jóakaratu barátainktól Párisban, hogy kár volna Középeurópa baltánizálni.

— Attól félték, hogy a monarchia romlásából alakuló szabad államok nem fognak tudni békében élni és hogy torzalkodásukból lassú a háború állandó veszélye fog fenyegetni. Azért mondták, hogy a béke legjobb biztosítása az volna, ha föderatív monarchiát teremtenének, melyet a közös diasszafia kapcsolna össze.

— Végül mégis megkaptuk határainkat s ez Clemenceau érdeme, aki mellett jó szolgálatokat tettek még az ügynek André Tardieu és Le Rond tábornok.

Szeptemberben jelenik meg a

DÉLBÁCSKA RÉPES NAGY NAPTÁRA

1923-ra.

Hirdetéseket és megrendelést szeptemberig elfogad a kiadóhivatal.

Tükörkészítés! Üvegcsiszolás. Foltos tükröket garancia mellett javítunk.
„VITRUM” Kovács, Futoska-u. 106.

HIREK

„Állásukat veszített valutaügynökök“

Keresették fel tegnap a budapesti devizaközpont igazgatóját, akiktől sirva és rimánkodva kérték vissza „kenyerüket“. Évek óta nem kösöltek ilyen élszomorító hírt a lapok. A jámbor olvisónak könny fut a szemébe amikor az existenciájukban tönkretett, szegény valutaügynökökre gondol, akikhez eddig is csak azért nem tudott közelférkezni az emberi szívalom, mert minden valutaügynök vastag hájjal van borítva és keze fejéről nem is beszélve. És álltak, kértek, sirtak, könyörgöttek a szegény, tönkrement valutaügynökök akik ezen alkalomra valószínűleg lecsavarogtak újjákról a brillians gyűsüket, otthonhagyták az összes idegen valutákat és bizonytalannal nem kívánták meg a deviza központ hatalmas igazgatóját kamissitlan Di mitrinóval arany cigarettatárszából. A szegény ügynökök letöröltek szájuk széléről a tegnapi pezsgősvacsora még ottmaradt ízt, aranykerekes csukker helyett ócska pápaszemet illesztettek orraikra, amelyek ebben a percben a szokottnál is megnyultabbak lehettek s máskor éhes vissza szemük bágyadtan, fonyadtan, kérőn könyörgött: Uram, ha lehet, add vissza nekünk az ügynöki jogosítványokat. Nézd, mi holnapról kezdve éhezünk és hogy ma még lábon állunk, azt csak annak köszönhetjük hogy tegnap si került még egyszer jóllakunk. Lassad be Uram, hogy nekünk szükségünk van erre az állásra, mert mi nem szeretünk ülni. Ha ülnék, ezt azonnal félremagyaroznánk, pedig mi becsületben megiszult fejet szeretnénk örökségül hagyni fiainkra, akiket abban a jó reményben nevelünk fel, hogy addigra elviszi az ország az egész devizaközpontot.

Tessék leülni Uram, — szakította félbe a szónokot az igazgató Altitól erre az invitelésre szétszaladt az egész deputáció.

Az állami polgéri fiiskolában a beiratkozás az 1922/23. tanévre szeptember 1—5 ig lesz megtartva. A felvételi (külsőbbzeti) vizsgák augusztus 31-én délelőt 8—12 ig és délután 2—5 ig lesznek. Javítóvizsgálatok: szeptember 1. és 2-án délután 2 órakor kezdődnek. Magánvizsgák: hétfőn, 4-én délelőt és délután. Az órarend és a szabályzatok olvasása 5-én délelőt. Az előadás 6-án délelőt kezdődik. A magántanulók szintén az iskolai év elején tartoznak jelentkezni. **Az igazgatóság**

A tanév kezdete a helybelli állami főgimnáziumban. Aug. 24. javító, felvételi, kiegészítő és magánvizsga a IV. osztályból. Aug. 25., 26., 29. és 30. kisebb érettségi (IV. osztály után). Aug. 29. a többi osztályok írásbelli magánvizsgálata. Aug. 30. az I., II. és III. osztály írásbelli magánvizsgálata. Aug. 31. az V., VI., VII. és VIII. osztály írásbelli magánvizsgálata. Szept. 1. az I.—III. osztály javító vizsgálatai. Szept. 2. az V.—VIII. osztály javító vizsgálatai. Szept. 1., 2., 4. és 5. felsőbb írásbelli érettségi (VIII. osztály után). Szept. 9. érettségi szóbeli vizsgálat. Az összes vizsgák délelőt 7 órakor, délután 2 órakor kezdődnek. A javítóvizsgálatokért a kéltőn belyegezett kérvényeket aug. 20-ig kell beadni, a többi kérvény határideje aug. 15. A beiratás rendje a következő: Szept. 4. délelőt az I. és II. osztály, délután a III. és IV. osztály. Szept. 5. délelőt az V. és VI. osztály, délután a VII. és VIII. osztály. A beiratás egyszerre történik mind a három szakosztályban (szerb, magyar és német). Beiratási díj 20 dinár a „Sanitas“ nevű egyesületre (betegségélyezési egyesület). Beiratáskor az előző osztály bizonyítványát kell felmutatni, azoknak, akik először iratkoznak a születési, illetve keresztelési bizonyítványt is. Szept. 6. évkezdő istentisztelet, évmelegnyitás. Szept. 7. rendez tanítás. Értesülünk szerint a most megnyílt tanévben az első osztályba nem vesznek fel izraelita vallású növendékeket, sem leány növendékeket. Ez a rendelkezés — amely hivatalos helyről még nem nyert megerősítést — a többi osztályokra nem vonatkozik.

Orvosi hír. Dr. Sattler Mátyás orvos (Kralja Alexandra utca 7.) 4 heti szabadságra utazott.

Cseh vendégek a suboticei újságírókongresszuson. A szeptember 8-án kezdődő újságírókongresszusa Csehszlovákiából a következő hírlapírók jelentették be érkezésüket: Sen, Zimák, Korman, Rypáček, Hanka, Zalud, Jellinek szerkesztők Bratislavából, Jront Korman, Sajdl, Dvorák Pilsenből, Bechyně, Čuančara, Langner, Jise, Pokoray, König, Fischer, Formanek, Spatny, Kočis, Tvarůzek, Schmoranz, Mareš, Traobansky, Praha, Ročen, Povlavsky, Jirman, Mor. Ostravából, Votopál Brünből. A cseh sajtóiroda részéről Csermák, Holman szerkesztők érkeznek. A: ideérkező vendégek közül Aechyne, Trnobansky a cseh képviselőháznak is tagjai.

Eljegyzés. Láng Gyula és Varsányi Ilonka jegyesek. (Mindenkülön értesítés helyett.)

A lengyel jegyintézet legutóbbi kimutatása szerint a bankjegyforgalom az utolsó hónapban 24 milliárdval emelkedett, úgy hogy jelenleg 301 milliárd értékű lengyel márka van forgalomban.

Novisad közegészsége. A július 29 től augusztus 12 ig terjedő időben Novisad város területén a következő ragályos megbetegedések fordultak elő: tifusz régi beteg 2, új 9, meghalt 1, maradt 10; scharlach régi beteg 2, új 1, meggyógyult 1, meghalt 1; vérhas régi beteg 1, új 1, maradt 2; málária régi beteg 2, új 7, meggyógyult 4, maradt 5. — Ez idő alatti 51 születést jelentettek be (26 fiú és 25 leány) meghalt 31 (19 férfi és 12 nő) egy éven aluli gyermek meghalt 12.

Lengyelországban elkészült az első mozdonygyár, amelyet állami támogatással építettek fel. Az új gyár máris 1200 mozdony szállítására kapott megbízás: az államtól. Ezeket a mozdonyokat a gyár 10 éven belül köteles leszállítani.

Németország gazdasági élete az utóbbi időben főként a dollár árfolyamához igazodik. Tanulságos a dollárnak németországi pályafutását a háború kitörése óta szemügyre vennünk. Eszerint a dollár

1914 július végén	4.16 márka
1915 " "	4.92 " "
1916 " "	5.38 " "
1917 " "	7.21 " "
1918 " "	5.99 " "
1919 " "	17.12 " "
1920 " "	42.50 " "
1921 " "	80.62 " "
1921 nov. 8.	298.— " "
1922 július 1.	399.— " "
1922 " 28.	548.— " "
1922 aug. 1.	643.— " "
1922 " 5.	800.— " "

A román nemzeti bank legközelebb be fogja cse élni az 500, 100 és 20 letes bankjegyeket. A becserélésre legfőbb okot az a körülmény adott, hogy igen sok hamis címet forog közközben Legelsősorban az 500 letes bankjegyeket fogják becserélni, míg a kisebb címletekre csak november hónapban fog a sor kerülni. A bankjegyeket Franciaországban rendelték meg.

Egyetemes művésziskola Novisadon. Megirtuk már, hogy városunkban „Novisadi Művésziskola“ címen rövidesen egyetemes célzata kulturintézmény alakul mindkét nembe a tehetséggel bíró diátlánások tovább képzése céljából. Alább közöljük az iskola részletes programját, melynek alapján az iskola valóban lényegesen betöltési hivatott. A tanterv felöleli a képzőművészetek összes ágait az alapi me reték tanítását a legnagyobb fokú kiképzésig, így a tehetséges diátlánások mellett a művészeti pályára lépni hivatottak és teljes kiképzést nyerhetnek az iskolában. A művésziskola vezető tanára Lenkei Jenő, akadémiai festőművész, tanár a Huszady-féle római dijak két ízbeni nyertes, aki tanulmányait tíz éves külföldi útján Német, Francia és Olaszországban végezte, művészetét a tél folyamán nagyobb önálló kiállításokon Jugoszlávia művészeti emporiumában is bemutatja. Pedagógiai tudását iskolájának régebbi alkereit igazolják, melynek városunkban is bizonyos mértékű méltányolásban lesz része. Iskolájában a tanítás elméleti és gyakorlati lesz. A gyakorlati tárgyak a következők I. Művészeti szak: A természet utáni rajzolás elemei. Továbbfejlesztés a hibátlan érzékelésig Portré aktrajzolás. Aquarell, pasztell és olajfestés csendélet és élő modellek

után. 2. Iparművészeti szak: A dekoratív tervezés princípiumai. Különböző Iparművészeti ágak, közte a művészi ba'ik tervezés. 3. Lakásművészet: A berendezés esztétikája, bútortípusok, Harmónia. Lakás díszítés. 4. Az öltözködés művészete: Ruhatervezés, egyéni ruhakodás, stílus. Elméleti rész: Összehasonlító műtörténet, esztétika. A műterék és izlés fejlesztése. A növendékek tetzés szerint iratkozhatnak be külön a művészeti, vagy az iparművészeti szakra is, a másikat két tanfolyam az előbbiek kiegészítője. Az iskolába való felvétel a beiratáskor bemutatandó valamely, a növendék által készített munkától tetetik függőé. A tanfolyam befejeztével kiállítás rendez az iskola alkereit több munkákból. Tandíj egy óra 250 dinár, talentumos, kevésbé tehetsős növendékek tandíjnérséklét nyerhetnek. A tanítás naponta délelőt 9 - 12 óra között történik. Beiratások e hó 20-ától bezárólag 31-ig történnek a Hotel Szloboda II. em. 2. számú szobájában. Előjegyzések levélben is eszközölhetők.

Szarajevóban elfogyott a liszt Szarajevóból jelentik: Néhány nap óta érezhető már a városban a liszthiány. A pékek csak barna kerényeret sütnek és délután 4 órakor már ez is egészen elfogy. Emiatt a szarajevói lakosság körében nagy az elkeseredés a városi hatóságok ellen, mert az ő gondatlanságuknak tulajdonítják, hogy Szarajevó népének nélkülöznie kell a fehér lisztet.

A cseh 500 koronások bevonása. A csehszlovák 500 koronás bankjegyeket, amelyeket 1919 április 15-én adtak ki, az év augusztus 31-ig kivonják a forgalomból.

Rokkantak jelentkezése. A sombori kerületi parancsnokság 0462 számú rendelete alapján a Novisad város területén élő összes rokkantaknak, akiket eddig még nem vizsgáltak felül, továbbá azok a rokkantaknak, akiket a bizottság 100 százalékos rokkantaknak minősített, e hó végéig személyesen kell jelentkezniük a katonai ügyosztálynál (Városház, II. emelet 44. ajtó). Ezeket a rokkantakat felülvizsgálatra Somborba fogják küldeni.

Megjelent Vilmos excsászár könyve Londonból jelentik: Vilmos császár könyve Összehasonlító történet címen ma jelent meg. A könyv kronologikus sorrendben sorolja fel az adatokat a háború előtti eseményekről. A lapok visszautasító kritikával fogadták a könyvet és azt írják, hogy propaganda célokat szolgál.

Befejeződött a londoni sakkverseny. Londonból jelentik: A sakkverseny ma befejeződött. Az első díjat Capablanca nyerte 12 ponttal, a másodikat az orosz Aljechin 11 és fél ponttal, míg a többi helyezése a hátralevő fordulóktól függ. A verseny állása a 19 forduló után: Capablanca 11 és fél, Aljechin 10 és fél, Tartokover és Réthy 7, Yates 6 és fél.

Eljegyzés. Urbán Ilonkát eljegyezte Valda Gyula mérnök, az Első Novisadi Szappangyár igazgatója.

Egy utlevél 28000 korona. Becskereki tudó itók jelentik: Grba Bronisz av zombolyai főszolgabíró felüggesztette állásától a szenthuberti jegyzőt, aki egy községbeli lakostól 28000 koronát kért egy Amerikába szülő utlevél kiállításáért. A zsaroló jegyző ellen a fegyelmi eljárás megindult.

Ez óriás Zeppelin-léghajó mint jóvátétel. Berlinből jelentik: Az Egyesült Államok részére a világháboruban okozott károkért Németország léghajó jóvátétel gyanánt egy tizenhárom köbméter nagyságú Zeppelint épít.

JUGOSLAVIJA

1915

Vállal mindennemű 3184-1-12

Kár-, élet- és balesetbiztosítást

a legelőnyösebb feltételek mellett. Főigazgatósága Novisad, Zrinyi Péter-u. 34. Telefon: 55.

— Ismeretlen vízbefut. Hétfőn e hó 14-én az új mészégető közelében egy ismeretlen egyén a Dunába fulladt. Ruházata szerint — amelyet a parton találtak — munkás lehetett. A hullát a víz elsodorja és így személységeit nem lehetett megállapítani. Miután a rendőrségen senki nem jelentette be, hogy valamely hozzátartója eltűnt, ezután hiába a rendőrség azokat akiknek valamely hozzátartozójuk augusztus 14-én eltűnt jelentették be a rendőrség 4. számú szobájában.

— Házasság. L. Wenberger Herminka és Schosberger Már on folyó hó 20-án d. u. fél 3 órakor tartják esküvőjüket Vörösmarty-utca 12 szám alatti lakásukon. (Minden külön értesítés helyett) 1-2

— Gépszilgyár, Melkusz Károly és Tsai, komand. társaság Novisad, a selyemgyárakkal szemben.

— Kétmilliárdos tűzkár Budapesten. Budapestől táviratozzák. A Magyar Államvasutak kőbányái északi főműhelyének kárptos és fényező műhelye több épületről álló tömb, mely a főműhely legértékesebb része kigyulladt. Az óriási szélben a tűz gyorsan terjedt és így a mentés csak a szomszédos épületekre szorítkozhatott. Rengeteg felszerelésen kívül 32 töltesen berendezett vasuti kocsi között több Pulmona kocsi is pusztult. Emberéket nem esett áldozatul a tűznek. A kár körülbelül két milliárd korona.

— A kivitelei illeték felemelése. A mai hivatalos lap közli az élelmiszerek és gabona kivitelei illetékének felemelését. A legmagasabb az emelés a zsirnál melynek kivitelei illetéke másáéknál 2500 dinár.

Siófokon az asszonyok a ruháikat is elkártyázzák

Budapesti munkatársunk jelenti: Siófokon az Idén sok ezer magyar család nyaral. Azok, akiknek „csak” kétzerekkorona napi elköltésvalójuk van és mégis valamelyes modernül felszerelt fürdőhelyen akarják eltölteni a kánikulás heteket. A sokszor megénekelte, méltatlanul leszólt Siófok az Idén határozott haladást tett a nyugat felé. Strandja imponálás, kabójai kifogástalanok, a vendéglő és kiszolgálás elsőrendű. De miadéz szeml!

Az igaz, a hányattalan nyugatot Montekarió és a Lidó levegőjét az Uri Kaszinó lendítette át a Balaton partjára. Ez az Uri Kaszinó valaképpen nem más, mint egy elegáns játékház. Mindenki bejuthat, akit „két tag” ajánl. No, és tag mindenki lehet. A „fővétel díj” csekély 150 korona. Ellenben veszíteni lehet tetszés szerint.

A telep legforgalmasabb utcáján áll a kaszinó épülete. Gyönyörű kerten át vezet az út. A bejárattal egyenruhás szolgák állanak. A földszinten egy nagybancsaka teremben szilajon járják a shymmit — az élet este tíz órakor kezdődik —, följebb az emeleten bakk-szagra gyűl az éjl vad.

A bakkarat örült szenvedélyét három terem szolgáltató. Chemint öt szobában játszanak az első teremben 100 korona a tét, a másodikban 500 korona, a harmadik megint csak 100. Nőknek is szabad a bemenet. Anők bőségesen élnek ezzel az engedéllyel.

A termék esti tíz órakor már esufoltak. Mozogni is alig lehet. Különbféle parfümök töltik be a szobákat, szinte fullasztó a szag. Finom francia illatok vegyülnek rossz magyar és német gyártmányokéval. A hőség fullasztó, bár az ablakokat állandóan nyitva tartják. Felünnen sok könnyelmű nő, ugynevezett urinők és kokettek.

Kezdődik a licitálás a bankra... Az első teremben 25 ezer koronával, a másodikban 100 ezer koronával adják. A bankár: általában ismeri pesti játékos típus. Az egyikről tudja az ember, hogy állítólag százmilliól vannak meghódított területen, a másiktól tudja az ember, hogy kártyán meghódított milliól vannak, vagy voltak. Mert a budapesti klubokban éppugy, mint Siófokon, percek alatt születtek és om-lanak össze a vagyonok.

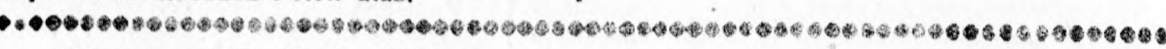
Most egy borotválóképű, barnára sült emberke ül a bankár székbe. Kirakja magaelé a százezer koronát. Felét tízezresekben, a másik felét zsetonokban. Kicsoda ez az ember? Valahonét ismerem. Igazis, detektív volt

hajdanán. Leadja a kártyát. Nyer. Ujra leadja, újra nyer. És még vagy hatszor. Másfélmillió korona nyereséggel távozik. És félóra múlva kétfélmillió veszteséggel végképpen eltávozik az Uri Kaszinóból, hogy másnap előlről kezdje a csatát.

Másik bankár Kestefü férfialak. Kedves, rokonszenves játékos. Szinte vele „drukkolnak” a kibicék, de egy-két játékos bizonyára, akik „mutyiznak” vele. Oszít, nyer, oszít, nyer és így tovább. Harmadfél millió korona nyereséggel fölkel. Sebaj! Holnap a dupláját vesítette. Van mitől. Gazdág független ur.

A harmadik bankár: civkkeses, hidegfejű, nyugodtképű fiatalember. Azt mondják, milliárdos — magyar koronában. Folyton veszít. Nyomában az elősdiék, állástalan bohémek, jópajtások uszálya.

A ködség? A lehető legvegyesebb. Pesti zugkereskedő és vidéki birtokosok dülvél játszó latájnerek és még fokozottabb dülvél dolgozó asszonyok O, az asszonyok!... Hogy pirul az arcuk, hogy liheg a keblük, milyen izgatottak, milyen szenvedélyesek! Kártya és szerelm, keitő kei nekem, — mondhatjuk róluk szabadon Petőfi után.

Nemzetközi főiskolai kurzusok Bécsben

A rendezőség az utódállamok diákságának tömeges részvételét várja

Az egyre jobban lerongyolódó és nyomorba süllyedő Bécs ismét bebizonyítja a világnak, hogy életképes és hogy az európai kultúra egyik legértékesebb és legjelentősebb középpontja. Szeptember havában parjait ritkító tudományos esemény színhely lesz az osztrák főváros. O ztrák tudósok és egyetemi tanárok kezdeményezésére nagy nemzetközi főiskolai kurzus veszi kezdetét. Angol és német tudósok fognak külföldi vendégek számára nemzetgazdasági előadásokat tartani. Kétségtelen, hogy a nemzetközi főiskolai kurzusok egész Európából nézők hétére Bécsbe fogják gyűjteni a tanulni vágyó főiskolai hallgatókat. A nemzetközi tudományos kurzusok rendezősége

főként az utódállamok, elsősorban Magyarország, Csehszlovákia, Románia és Jugoszlavia diákságának nagyobbaranyu részvételét reméli.

A nemzetközi kurzusok egyik rendezője, Richard Kerschagl dr. egyetemi magántanár a nagyarányu tudományos vállalkozásról a következő nyilatkozatot tette:

— Bécs végre követi a többi egyetemi világvárosok példáját és az ősszel megkezdett nemzetközi főiskolai kurzusainak első szemeszterét. Francia, svájci és olasz egyetemi városok mellett elsősorban az amerikai és angol egyetemek azok, amelyek már évek óta rendeznek nemzetközi kurzusokat és azokat mindinkább egyetemeszerűleg klépiük. A cambridgei egyetem uttörő volt ezen a téren és a bécsi kurzusok szintén ezen a minta alapján lesznek megtartva. A kurzusoknak kétfős céljuk van: a külföldi Kőlépeurópa és főként Ausztria és Bécs kulturájával, gazdaságával és szellemi tudományával megismertetni, másrészt külföldi hallgatókat tájékoztatni. Az angol előadásokat angol nyelven a legkiválóbb tudósok, így Sir Beveridge. Leski professor, Welker tanár stb. tartják. Az osztrák tudósok felolvasásukat német nyelven tartják meg. Egy-egy előadás 2-3 óra hosszat fog tartani. A kurzusok tanterve úgy van beosztva, hogy szemináriumok és diskurzusok számára elég idejük maradjon majd minden előadó beszél angolul és igen sokan közülük egyébb világnyelveken. sőt az egyes nemzet államok nyelvén is. Igen sok eredményt várok az előadások azon részétől, amelyek

Ausztria és a többi utódállamok kulturáját, gazdaságát és tudományos fejlődését ismertetik.

— A kurzusok rendezősége ezekre az idevágó témákra nagy súlyt helyezett. A legkiválóbb szakértők tartanak Ausztria és az utódállamok problémáiról előadásokat. Így

— Látod azt a barnát? — figyelmeztet barátom. — Most utazott el a férje Husz-ezer koronát hagyott nála. Elvesztette. Kölcsön kért a főpircéttől Elvesztette. Tegnap a gyűrűjét dobta be a bankba. Nem fogadják el, Elvesztette volna, mert a „bankpassa” volt. Ma egy uridőnek egyik ruháját kiadta megvételre négyezer koronáért. Nővérek között megér harmincezeret. Irgalomból nem vette meg az illető.

Más eset: Egy „pesti” asszony mindenét elvesztette. Egy pesti fiatalember, aki régen — legalább két hete! — kőroyékezi, kisegítette pillananyi pénzavarából és a hölgy — minde ki tudja! — egy pillanatra megfelfejkezett magáról. Egy pillanat — egy élet.

Erény? Mit moralizáljunk! Ahol hasárd-játék folyik, ott nincs erkölcs. Az Uri Kaszinóban pedig folyton jelenkeznek az új „tagok”. A fiás áldozatok, Hajrá, tessék tenni! A korona ugás keveset ér. Mindenki teti? Nincs tovább!... Nincsen, valóban nincsen? Attól tartok, tovább is lehet sülyedni a bakkarat-lejtőn...

Gruntzel professzor a jelenlegi kereskedelmi politika fötendenciáról, Schiff professzor a szociális törvények fejlődéséről Németországban és Ausztriában, Heiderics professor a Dunáról, mint nemzetközi forgalmi útvonalról, Oberparietten tanár Bécsről, mint kereskedelmi centrumról, Karschagl magántanár az utódállamok valutaproblémáiról. Grünwald professor az új nemzeti államok finanspolitikájának alspelveiről. Halm professor a német és sláv irodalmak egymás közötti kölcsönös hatásaiól. Bartsch professor Ausztria és a szomszédos államok jogfejődéséről.

— Ehhez képest azt várom, hogy az angol hallgatókon kívül főként a nemzetállamok diáksága erősen képviselve lesz a kurzusokon.

Lehetetlen meghatározni nélkül beszámolni a szeptemberben megnyitló nemzetközi kurzusokról. Ez annyombas levő ország ismét bizonyosságát szolgáltatja kvádó kulturájának és az ujfépítés nehéz munkájában való komoly közreműködési szándékairak. Az ilyen munkát siker kell, hogy koronázza. A példa minden-esetre követésre méltó.

Tőzsdéi árfolyamok

Z a g r e b, augusztus 19. London 388 392 Newyork 86 —, Milánó —, Páris 690 —, Prága 214-238, Berlin 7-750 Zürich —, Bukarest —, Budapest 480-520. Bécs 010-012, Genf —, Amsterdam 3425, Szófia —, Varsó —, Brüsszel —.

Zürich, aug. 19. Zárlat. Berlin 041 (0465), Hollandia 20450 (—), Newyork 52450 (52450), London 2348 (2353), Páris 4190 (42—), Milánó 2375 (23925), Prága 1540 (1485), Budapest 034 (0335), Zagreb 150 (15250), Varsó 0070 (007), Bécs 000625 (0005), bélyegezett osztrák korona 00075 (00075).

Optálók figyelmébe!

Házak, üzletek, földbirtokok adás vételét, esetleg cseréjét gyorsan és lelkiismeretesen eszközli

Rumpler István

idegenforgalmi irodája

Pécs, Indóház-utca 14. sz.

3259-3-0

SPORT

REZSŐKÉM,

Hát tényleg elhagytál bennünket!... hiába volt minden fáradságunk?... Mégis elszökdéztek? — Hiába fitteltél hiába vigyáztam rád... megirigyelték büszkeségünket az ég csapatai... És elküldték érted a nagy szipkázót, — a kaszást.

Tudom, meg vagyok győződve, hogy a kaszás szipkázó sem tudott elcsábítani, de a gyilkos lásképekkel megtört téged és... és Sztika ment. Ment, mert elvitték erőszakkal! De a Te mérhetetlen becsületesség és tudásod nem is volt gyarló emberek közé való.

Rezsőkém! Ezután hófehér felhő fodorokból és napsugarakból szőtt rózsaszínű football-dressz öltess magadra.

Óros, intelligens játékosban ezután már az ég angyalai fognak gyönyörködni.

Csak jól vigyázz! Tudod, egy két ember között add a labdát, hogy Breznik Sanyi elérje...

* * *

Oh ti néhez könnyecsek melyek soraimat áztattátok; vissza tudjátok e tükrözni azt a mérhetetlen fájdalmat, melyet ez a fetelekeretes gyászjelentés nekem okozott!

Rezsőkém, nem tudtam elbucuzni Tőled! Ez nagyon fáj! Nem tudtam megköszönni neked azt a sok sok örömet, amit nekem kivételes sportjelemeddel szerezted, amióta felfedeztetek.

Most már késő!... e földön többé nem találkozunk. Elvesztettünk,.... elvesztettél.

A: Édesanyád, a Testvéred a NAK meg az a Kleány, mind, mind nagyon siratnak, de nem kevésbé sirat vigasztalanul csapatkapitányod

KARCSI

* * *

* Nemes Károly, a NAK Intézője és csapatkapitánya, a Délbácska sportrovatvezetője megromlott egészségének helyreállítása céljából Csajcsán tartózkodik. Sztika Rezsőhöz intézett bucsusorait, bár késeve érkeztek, kötelességünknek tartottuk közreadni.

* A temesvári „Kinizsi” ismét Novisadon játszik e hó 23-án, szerdán a N-K-Makkabi kombinált csapatával. Ez alkalommal a „Kinizsi” teljes első csapata vett fel a küzdőelmet a novisadi kombinálttal. A szerdai mérkőzésen Tencer balbárcsától és Bedő centerhálts is játszik. E két játékosról elég megjegyeznünk annyit, hogy mindkettő Románia válogatott játékos. Mindkét jeles játékos az NTK elleni mérkőzésen nem szerepelt. Ugy hisszük, hogy a „Kinizsi” és az Unireát verő novisadi kombinált szerdai találkozója a szezon egyik legszebb mérkőzését fogja jelenteni.

Schiller, a „Kinizsi” centercsapára, ki az NTK elleni mérkőzésen komolyan megsérült, képtelen csapatát további újjában követni. E időszakra a Mária Királyné-szállóban betegnek fekszik.

* A NAK és Juda Makkabi első csapatai hétfőn délután fél 6 órakor a NAK-pályán kombinált tréninget tartanak. E tréningen dől el a „Kinizsi” elleni csapat összeköltésének sorsa.

* A NAK felkéri mindazon tagjait, kiknél Sztika Rezső temetési költségét javára gyűjtőlevelek vannak, hogy azokat a leszámolás megejtése végett e hó 22-ig, kedd délig beértezőleg Beck János kezébe juttassák.

* Nagyszabású szűreti mulatságot rendez a NAK szeptember hó 10-én a polgári lövöldé helyiségében, amelyre az előkészületek máris folyamatban vannak.

* Werner, a NAK egyik jeles birkózója két nap óta a jelenleg Novisadon tartózkodó cikuzban birkózik. E cselekedetével természetesen elvesztette amatőr voltát.

* A Sand játszik ma délután az NTK csapatával. A Sand az utóbbi időben több játékosát elvesztette, mégis elég jó formát mutat és így a ma délutáni mérkőzés kimenetele teljesen nyílt.

* „Kinizsi”—Beogradi SC 3:2.

Színház—Mozi

Ismét játszik az Apolló, amely nyári szünetének befejeztével mai műsorán a „Tiltott szerelem” c. ötfelvonásos tár adamlí drámát mutatja be, círszerepben a legnépszerűbb (immüvészövel), H. H. Mojaival.

Felelős szerkesztő: Dr. Szlezák Rezső
Kiadótulajdonos: Fáth Ferenc és társai

Nyílt-tér*

Köszönetnyilvánítás.

Ritter Ferencz erdész úgy a maga, valamint gyermekei, anyósa és nagynénje nevében háas köszönetet mond mindazoknak, kik felejtethetetlen drága felesége elhunyt alkalmából mely bánatát őszinte részvétükkel enyhítették, a végtisztelességen megjelentek és virágadományokkal felkeresték.

Novisad, 1922. augusztus hó

Értesitem cukorrépa termelő ügyfeleimet, hogy saját kérelmemre a Bacs-megyei cukorgyár r. t. novivrbasi cégtől kiléptem.

A mai naptól fogva az osijeki cukorgyárban

fogom folytatni tevékenységemet ugyanolyan minőségben s kérem, hogy az eddig élvezett jóakaratu támogatást részemre a jövőben is fenntartani sziveskedjenek.

Sombor, 1922. augusztus hó 12-én

SEIDNER ADOLF

cukorgyári főleügye ő.

(Sombor, Mrzavolts Avram-ul. 13.)

*) E rovatban közölttekért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

AUTÓ

eladó. Benz márka.
35 HP. 6 személyes.
Novisad, Bem-u. 25.

3374-2-2

Eladó raktárhelyiség,

könnyen átalakítható 5 szobás lakásnak. Két éves tiszta téglapépület. Továbbá egy üres szép házhely és 1 jókarban levő hintó

3385

1-0

Bővebbet Darányi-telep 37-a alatt.

Szoba butor

és egész házbereendezés a legjobb állapotban eladó. Egy hálószoba különösen mérsékelt áron eladó. — Megtekinthető: Kamenici utca 15. szám alatt, az ár megtudható

Csukur Jovánnál Novisad,

Miletcs utca 26. szám alatt. (3395-1-1)

Malomberendezés olcsón eladó.

1 dupla Hengerszék Ganz gyártmány nagys. 60/22
1 Kefelógép (Hehl) 120 cm. hosszú
1 Malomkő 110 átmérővel
1 dupla Hengerszék Ganz gyártmány nagys. 35/22
1 Rezerva henger
1 Daratisztító gép 150/150
1 Cilinder 250 hosszú 80 széles
1 Síkszita 6 résszel
1 Daralógép 3354-3-3
1 Trieur
1 Rekord gyártmányu Daralógép

Čanji Gjuro, Petrovci (Bačka).

Vaskereskedőknek ajánl helyi üzembem készült

füstcsöveket,
sajtoló könyököket

a legjobb minőségben és legolcsóbb áron. — Guba József, vas, szerzőszám és mezőgazdasági gépkereskedő Bačka Topola. 3263 9-17

Gépirónő,

szerb—német azonnali belépésre kerestetik.

TRANSPORT D. D. Jevrejska ul. 13.
Novisad 3388 1 2

APOLLO
MOZGÓ

AUG.
20

Tiltott szerelem

érdékfeszítő tírsadamlí dráma 5 felv.

A főszerepben HELLA MOJA
MAGNUS STIFTER

Bognárok,

3397-1-3

kaszni és kerékcsinálók,
Kovácsok, elsőrendű padl emberek,
hintó munkákban jártasak,
Fényezők, finom munkák végzésére,
Kárpitos, kasznicináló, hintó és autó
munkára azonnal beléphetnek a
magnagyobbított és gépekkel
ujjonnan berendezett

Prva Srpska Fabrika Kola St. Bakse
Beograd, Ratarska ulica 97. szám.

Telefon: 11-22. Telefon: 11-22.

Fényképeket

minden minőségben elismert elsőrendű művészi kivitelben azonnali szállításra mérsékelt árak mellett (750.— koronától feljebb)

Nagyobbít „ARTOS” fényképészeti műintézet

Zagreb, Postafiók 154.

Ezen hirdetés beküldője 5% engedményben részesül. 3320 5 25

Van szerencsém

Értesíteni a n. é. közönséget, hogy úri divat szabóműhelyemet folyó hó 19 én Futaki utca 120 szám alól

Kralja Petra ul. (Fő) u. 20.

szám alá helyeztem át. Kérem továbbra is a n. é. közönség és vevőim szives pártfogását. Tisztelettel 3384-2 2

FEKÉR PÁL, angol úri szabó.

Egy jobb házból való ügyes leány

hölgyfodrász és manicure termembe tanuló felvétetik

Vozárovits Viádó, hölgyfodrász
Városi fürdő. 3382-2-2

IRÓGÉP TULAJDONOSOK!

Nincs többé gondja írógépeinek javítása végett, mert 100 dinárért 6 hónapig felelőséggel jókarban tartom és havonként tisztítom. — Külföldi rendszer. — Értesítésre azonnal jövök.

RICHARD I. FISCHER
írógép műszerész. — Zselyeznicska ulica 80.

Mindenemű 3383-1-3

tűzifa vágását

házaknál motorkörfűrésszel jutányos áron elvállalok. — Megrendelések

Buzsli István, Árpád utca 8.
vagy **Buzsli Gyula** vaskereskedésében,
Temeriaci u. 6. szám alatt esz. özlendők.

Malom és gabonaszakmában

nagy jártassággal bíró perfekt könyvelő, ki a malom technikai vezetésében is önálló erő, megfelelő állást keres. Jelenleg egy közép nagyságú malom vezetője. Cim a kiadóban.

Két gimnazista fiam részére

jobb házból étkezést és lakást keresek. — **Csete István,**
Piros, 207. szám. 3361-3 3

Eladó egy vörös mahagoni Wirth-féle zongora

Megtekinthető délelőttökint Péter király utca 18. I emelet. 3386-1-5

2 darab közép nagyságú 3340-1-3

Jégszekrény

és más apróbb üzleti felszerelés eladó Kamenici u. 1. 3340-3-3

Eladó új ház.

2 szoba, konyha és több melléképülettel, lakás azonnal átvehető. Báthory utca 9 szám. Üzethelyiségnek is alkalmas. 1

Egy fűszerüzlet

eladó. Cim a kiadóban. 2 2

Egy jókarban levő 3402-1

férfi varrógép eladó

Cim: Magyar-utca 67. szám.

CUNARD LINE

Jugoszláviai képviselő:

JUGOSLAVENSKA BANKA D. D.

Személy- és teherszállító szolgálat Cherbourgon és Hamburgon át a világ leggyorsabb hajóin.

Tengeri út 5 1/2 nap.

Bővebb felvilágosítást nyújt:

Cunard Line, Zagreb, Cesta B. 33.

Sürgönycim: Cuna d Zagreb.

ELEGÁNS RUHÁKAT

köppenyeket, kosztümöket, menyasszonyi alkalmi és gyermekruhákat jutányos áron készítek

WINKLER LAJOSNÉ Novisad,

Zeljeznicka ulica (Petöfi utca) 49. szám. — Gyaszruhákat 12 órán belül készítek. 5-0

Elsőrendű tűzifa

Bükk hasábfu wagon és hajótételekben minden mennyiségben a legkedvezőbb áron kapható

DORDE BIRDIĆ

3381-2-0 Novisad, Futoška ulica 2. szám.

Telefon: 189. — Telefon: 189.

Kisebb vegyeskereskedés

Novisadon, 3 szobás lakással, összes mellék helyiségekkel eladó és azonnal ávehető — Bővebb felvilágosítás kapható 1

Joca Čukurnál, Kenyér-u. 26. Tel. 220

Darányi-telep 34/b. számú ház

szabad kézből eladó.

Lakás azonnal átvehető. 3391-1

Könyvelő vagy könyvelőnő

aki a szerb és német nyelvet szóban és írásban bírja, azonnala keresetetik helybeli nagykereskedésbe **Önálló levelezők előnyben.**

Ajánlatokat: „Schmolka“ hirdetőiroda, Novisad, Futoška ul. 24 továbbít.

Ugyanott egy jobb házból való lehetőleg középiskolát végzett tanonc felvétetik.

Fiatat, megbízható segéd

rövidáru szakmában azonnal felvétetik. — Cim megtudható „Schmolka“ hirdetőirodában, Novisad, Futoška ul. 24. 1

Eladó

egy négy méteres új deszkabódé a Pétervárad Strand Büfé.

Beosini Portland CEMENT

állandóan és minden mennyiségben kapható. Waggontételeknél azonnali szállítást eszközölhetjük.

NEUPAUER és SIMON

Novisad, Futoška ulica 58. 1

Eladó

egy használt, de jó állapotban lévő szélrosta, 2 kád és körülbelül nyolc métermázsza öntöttvas. Bővebbet: **Czoczek Teréz**nél Novisad, Massarikova (Arany) ulica 20. szám.

Ház, jókarban levő 3400-1-2

3 szoba,

konyha és megfelelő mellék helyiségekkel azonnal eladó. Cim a kiadóban.